

Dříve než bude ve třetí kapitole podrobně diskutována úspěšnost žáků v konkrétních testových úkolech podle jednotlivých témat počítačové a informační gramotnosti, bude v této části obecněji popsána podoba a pojetí testových úkolů, typy testových úkolů a způsob jejich vyhodnocování.

2.1 Testové úkoly

Testování bylo v rámci šetření ICILS 2013 nastaveno tak, že každý žák vypracoval dva třicetiminutové testové moduly. Testový modul byl blok vzájemně souvisejících úkolů, které spojovalo společné téma. Každý modul obsahoval přibližně osm kratších testových úkolů, jejichž zodpovězení obvykle netrvalo déle než jednu až dvě minuty. Po nich následoval rozsáhlejší úkol (tzv. velký úkol), na jehož vypracování bylo potřeba zhruba 15 až 20 minut.

Testové úkoly žáci vypracovávali na počítačích v prostředí, které se snažilo co nejvěrohodněji simulovat reálné prostředí práce s internetovým prohlížečem, e-mailovým klientem, textovým editorem, editorem pro přípravu prezentací apod. V některých případech museli žáci podobně jako v běžném životě pracovat s několika aplikacemi současně. Počítačové aplikace, se kterými žáci v testu pracovali, byly vyvinuty speciálně pro šetření ICILS, ale zachovávaly obvyklé konvence (např. standardní ikony nebo typické druhy reakcí na zadané příkazy).

Všechny produkty, které žáci vytvořili, byly automaticky uloženy na USB flash disk, aby je bylo možné později ohodnotit. Hodnocení prováděli vyškolení hodnotitelé podle předem vypracovaného manuálu ke kódování těchto úloh. Část testových odpovědí byla vyhodnocena automaticky.

Každý kratší testový úkol byl připraven pro určitou úroveň obtížnosti a odpovídal tak konkrétní dovednostní úrovni šetření ICILS 2013 (dovednostní úrovně jsou popsány v kapitole 1). Tzv. velký úkol zahrnoval různé aspekty (témata) počítačové a informační gramotnosti pokrývající vždy celé spektrum dovednostních úrovní.

Aby bylo možné blíže představit pojetí testových úkolů v šetření ICILS, mezinárodní konsorcium odtajnilo znění testových úkolů z modulu Sportovní kroužek⁵. Jedná se o jeden z celkem čtyř testových modulů použitých v rámci šetření ICILS 2013. Ostatní moduly zůstanou tajné pro možné budoucí použití v dalším cyklu šetření ICILS.

Testový modul Sportovní kroužek byl zaměřen zejména na práci se soubory a informacemi ve sdíleném prostředí a dále na výběr a úpravu informací za účelem přípravy plakátu, který zve na školní sportovní kroužek.

2.2 Testová aplikace

Na následujícím náhledu obrazovky testové aplikace (obrázek 2.1) je důležité poukázat na několik hlavních prvků. Vpravo mohl žák sledovat zbývající čas, mohl vidět, u kterého testového úkolu se nachází, mohl kliknutím na ikonu lupy vstoupit do nápovědy a šipka sloužila pro přechod k dalšímu testovému úkolu (vracet se zpět nebylo možné). Ve spodní části bylo vždy napsáno zadání testového úkolu. V hlavní části obrazovky byl tzv. stimul, tj. konkrétní záležitost, které se týkalo testové zadání (např. se mohlo jednat o navození situace, že žák obdržel e-mailovou zprávu, které se týkal testový úkol). Před samotnou prací v testovém modulu žáci prošli instruktáž, ve které se dozvěděli, jak testová aplikace funguje a co naleznou v jednotlivých částech obrazovky.

Na obrázku 2.1 je ukázka testového úkolu, který odpovídá první (nejnižší) dovednostní úrovni. Jedná se o testový úkol z prostředí e-mailové komunikace, v rámci kterého měli žáci z nabídnutých možností zaškrtnout (libovolné množství možností), kdo všechno obdržel daný e-mail.

Tzv. velký úkol se v rámci modulu Sportovní kroužek týkal zejména výběru a úpravy informací za účelem přípravy plakátu, který zve na školní sportovní kroužek. Žáci předem ze zadání věděli, jakou podobu má plakát mít a co bude hodnoceno (obrázek 2.2).

⁵ Náhledy obrazovek české verze uvolněného testového modulu jsou ve formě pdf souboru k dispozici na webových stránkách České školní inspekce (<http://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/ICILS>).